

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
T.a.v. het Awb-secretariaat
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Betreft: Awb-Bezwaar, Dossiernummer DOS-2018-0008466, besluitnummer PZH- 2023-834383571
Datum: 22 augustus 2023
Ons kenmerk: 20230822-026

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Hierbij maken wij bezwaar tegen uw besluit ten aanzien van goedkeuring van het van het Faunabeheerplan konijn Zuid-Holland 2023 t/m 2029 met dossiernummer DOS-2018-0008466 en besluitnummer PZH- 2023-834383571 dat op 12 juli 2023 door u is toegezonden aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) en 21 juli 2023 bekend is gemaakt via publicatie in het Provinciaal blad. Hieronder zetten wij onze bezwaargronden uiteen.

Juridisch kader

Op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het verboden om in het wild levende konijnen opzettelijk te doden of te vangen. Van dit verbod kan een ontheffing of vrijstelling verleend worden ten behoeve van, kort gezegd, met name het beschermen van wilde flora en fauna, het voorkomen van schade (waaronder landbouwschade), dwingende redenen van groot openbaar belang, onderwijs en onderzoek, ter voorkoming van overlast, ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. Een dergelijke vrijstelling of ontheffing kan alleen verleend worden indien er onder andere geen andere bevredigende oplossingen zijn, een vrijstelling of ontheffing strikt noodzakelijk is en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Landelijke vrijstelling konijn

Op grond van Wnb art. 3.15 is het konijn aangewezen als soort die in het hele land schade kan veroorzaken en daarmee vrijgesteld van de verboden uit Wnb art. 3.10. Uit de uitspraak van 19 april 2023 van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2023:1545) is gebleken dat het feit dat een soort landelijk is vrijgesteld, niet betekent dat daarmee onderbouwd is dat voldaan wordt aan de eisen die aan een dergelijk vrijstelling gesteld worden. Gedeputeerde Staten (GS) mag bij goedkeuring van een faunabeheerplan dus niet zomaar uitgaan van vrijstellingen.

Goedkeuring faunabeheerplan

Ten behoeve van de uitvoering van deze vrijstellingen en ontheffingen, moet er sprake zijn van een door GS goedgekeurd faunabeheerplan (Wnb, art. 3.12). In de Omgevingsverordening Zuid-Holland is een aantal voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet worden voordat een faunabeheerplan kan worden goedgekeurd (art. 6.3 t/m 6.5), dit betreft onder andere:

- Een faunabeheerplan bevat op basis van gevalideerde gegevens en de daaruit voortvloeiende inzichten, een onderbouwing waaruit blijkt dat de gunstige staat van instandhouding niet significant negatief wordt beïnvloed door de uitvoering van het faunabeheerplan.

Jacht

In Wnb art. 3.20 is opgenomen dat het konijn tot de wildsoorten behoort waarop, onder voorwaarden, jacht mag plaatsvinden. De minister heeft echter besloten dat, gezien de ongunstige staat van instandhouding van het konijn, niet aan die voorwaarden voldaan kan worden. Op 28 juli 2022 is de regeling natuurbescherming dan ook aangepast en is jacht op het konijn niet meer mogelijk.

Staat van instandhouding

In 2020 is een actualisatie van de Rode Lijst zoogdieren gepubliceerd¹. In dit rapport is het konijn voor het eerst opgenomen op de rode lijst, de populatiegrootte is sinds 1950 afgenomen met meer dan 60%. Dit was voor de minister van LNV reden om nader onderzoek te laten doen naar de staat van instandhouding van het konijn². Dit onderzoek heeft uitgewezen dat de staat van instandhouding van het konijn zeer ongunstig is:

- Verspreidingsgebied : gunstig
- Populatie : zeer ongunstig
- Leefgebied : gunstig
- Toekomstperspectief : onbekend
- Totaalbeoordeling : zeer ongunstig

---

¹ Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

² Ter Harmsel, R., R. J. Bijlsma, E. van der Grift, N. Villing, N. van Eupen, L. Biersteker & S. Los, 2022. *Staat van instandhouding van haas en konijn*. Wageningen, Wageningen Environmental Research. Rapport 3153. 48 blz.; 10 fig.; 5 tab.; 87 ref.

Effecten voorgesteld beheer op staat van instandhouding

In het faunabeheerplan konijn wordt aangegeven dat het beheer voor de looptijd op hoofdlijnen gelijk zal zijn aan het beheer van de afgelopen planperiode. Er worden enkele kleine wijzigingen benoemd:

- De categorie “overige locaties” wordt beperkt tot openbare locaties.
- Geen jacht, maar uitvoering van beheer op landelijke vrijstelling en/of ontheffing. Volgens het faunabeheerplan heeft dit in de uitvoeringspraktijk geen gevolgen.
- De landelijke vrijstelling wordt alleen uitgevoerd op de specifieke openbare locaties en niet meer op locaties waar schade aan gewassen en schade op niet-openbare locaties dreigt. Dit omdat (dreigende) schade aan gewassen niet onderbouwd kan worden.

In het faunabeheerplan wordt over het effect van uitvoering van het voorgestelde beheer op de staat van instandhouding van het konijn het volgende gesteld:

De Zoogdiervereniging schat het aantal konijnen in Nederland op, naar beneden afgerond, 4,3 miljoen (J. Dekker & van Norren, 2021). De landoppervlakte van Zuid-Holland is 8% van de landoppervlakte van Nederland. Als de dichtheid van het konijn in Zuid-Holland gelijk is aan de gemiddelde dichtheid in Nederland, zijn er omstreeks 344.000 konijnen in Zuid-Holland. Als wij voorzichtigheidshalve uitgaan van 200.000 konijnen in Zuid-Holland, is er tijdens de looptijd van het vorige faunabeheerplan, naar boven afgerond, 4% van de konijnen gedood. Voor de komende beheerperiode zal dit naar verwachting dalen naar 2%. Gezien de hoge voortplantingscapaciteit van het konijn, is het ondenkbaar dat deze lage percentages een risico zijn voor de staat van instandhouding.

Allereerst blijkt hieruit dat er geen goed beeld is van de omvang van de populatie van het konijn in Zuid-Holland, er wordt slechts een wilde gok gedaan. Vervolgens wordt niet onderbouwd waarom het aannemelijk is dat het aantal geschoten konijnen in de komende planperiode zal halveren ten opzichte van de afgelopen planperiode. Het faunabeheerplan kent geen quota voor het afschot op grond van de vrijstelling, dus er is geen enkele garantie dat het afschot tot een bepaald maximum beperkt zal blijven. Ten slotte is niet onderbouwd waarom dit afschot niet van invloed zal zijn op de staat van instandhouding die nu al zeer ongunstig is.

Ondanks dat het afschot niet de primaire oorzaak is van de huidige zeer ongunstige staat van instandhouding van het konijn, betekent dit niet dat het niet van invloed hierop is. In de toelichting op de regeling natuurbescherming zegt de minister van LNV hierover:

Ondanks dat jacht niet de hoofdoorzaak is, vormt het een extra drukfactor in gebieden waar het niet goed gaat met een wildsoort. Artikel 3.22, vijfde lid, van de Wnb bepaalt dat de jacht niet wordt geopend op soorten waarvan de staat van instandhouding in het geding is. Aan het niet openen van de jacht is in de Wnb niet als voorwaarde opgenomen dat de jacht de primaire oorzaak moet zijn van de achteruitgang van een wildsoort.

Gezien het feit dat in het faunabeheerplan wordt aangegeven dat het beheer van de vorige planperiode (waar jacht onderdeel van was) wordt voortgezet en tevens wordt aangegeven dat het stopzetten van de jacht op het konijn geen gevolgen heeft voor de uitvoeringspraktijk omdat de vrijstelling de ruimte biedt om afschot zoals bij uitvoering van de jacht gebeurt mogelijk te maken, moet ervan worden uitgegaan dat dit beheer vergelijkbare effecten op de staat van instandhouding van het konijn kan hebben als de jacht.

Voor de jacht heeft de minister van LNV, zoals hierboven reeds aangegeven, geconcludeerd dat niet kan worden voldaan aan de voorwaarde dat de staat van instandhouding niet in het geding kan komen. Aangezien deze voorwaarde ook geldt voor een vrijstelling, kan dus in dit geval de conclusie niet anders zijn: uitvoering van de vrijstelling, wat in de praktijk gelijk is aan uitoefening van de jacht, kan de staat van instandhouding van het konijn in het geding brengen. Dit betekent dat het besluit tot goedkeuring van het faunabeheerplan konijn in strijd is met de Wnb en de Omgevingsverordening Zuid-Holland en dus ingetrokken zal moeten worden.

Noodzaak vrijstelling

Een vrijstelling mag alleen worden gegeven wanneer deze strikt noodzakelijk is. In het faunabeheerplan konijn van Zuid-Holland wordt niet voldaan aan de eisen uit artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde wil Wnb. De schade wordt niet concreet gemaakt, maar er wordt alleen aangegeven wat er in theorie allemaal zou kunnen gebeuren.

Voorbeelden zijn:

- "Konijnen kunnen schade aanrichten op industrieterreinen."
- "Wanneer konijnen dijklichamen en spoor- en weginfrastructuur ondergraven kunnen ze hiermee de openbare veiligheid in gevaar brengen."
- "Schade aan sportvelden door konijnen ontstaat door graverij en begrazing."
- "De schade die konijnen kunnen aanrichten aan begraafplaatsen bestaat uit het vreten aan beplanting – ook beplanting en bloemen op en bij graven – en daarnaast uit graafschade: het verzakken van graven, grafstenen of zelfs het opgraven van botsegmenten."

Bovendien wordt er in het faunabeheerplan niets gezegd over de effectiviteit, ofwel het effect van afschot op het 'gevaar' of de 'schade'. Er wordt alleen informatie gegeven over aantal afgeschoten konijnen. Er wordt niets vermeld over de populatieontwikkeling en er wordt niet aangetoond of het afschot daadwerkelijk heeft geleid tot minder konijnen en, belangrijker, tot minder graverij/gevaarlijke situaties.

Alternatieven

Een vrijstelling mag alleen worden afgegeven indien er geen andere bevredigende oplossing is (Wnb art. 3.3, Omgevingsverordening Zuid-Holland, art. 6.3, lid 9). Met betrekking tot de vraag of er alternatieven voorhanden zijn, komt het faunabeheerplan konijn niet verder dan het noemen van rasters en hekwerken. Daarvan wordt aangegeven dat deze de konijnen slechts tot op zekere hoogte weren en dat ze niet overal toepasbaar zijn.

Als enig ander alternatief wordt aangegeven dat terreinen minder geschikt kunnen worden gemaakt door opgaande vegetatie te rooien of geregeld te maaien. Waar vervolgens wordt aangegeven dat dat eigenlijk niet toepasbaar is, omdat de begroeiing ook een belangrijke functie heeft als bijvoorbeeld windvang.

In het faunabeheerplan wordt aangegeven dat de provincie in het verleden op industrieterreinen geen preventieve middelen verplicht heeft gesteld en er zijn volgens het faunabeheerplan geen middelen bekend die schade afdoende kunnen voorkomen en ook haalbaar zijn.

Conclusie

Het faunabeheerplan had niet goedgekeurd mogen worden omdat:

- Onvoldoende onderbouwd is dat het voorgestelde beheer de staat van instandhouding niet in het geding brengt;
- Onvoldoende onderbouwd is dat het voorgestelde beheer strikt noodzakelijk is;
- Onvoldoende onderbouwd is dat er geen effectieve alternatieven voor het voorgestelde beheer voorhanden zijn.

Wij verzoeken u dan ook ons bezwaar gegrond te verklaren en uw goedkeuringsbesluit in te trekken.

Met vriendelijke groet,

Mede namens Natuur- en Vogelwacht Biesbosch

A.P. Ouwehand,
Directeur

